

Womhaj Bóh!

Cyisko 25.
24. junija

Ľětnik 4.
1894.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždnu ƙobotu w Šmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a ƙu tam dostacź sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 ny.

5. njedzela po Bozej Trojizy.

Lut. 5, 1—11. „Wjes ƙo na hłubinu“, ƙasa tón Snjes Šchimanej pschecziwo rybatowemu waschnju. W najhłubšim morju a to na jasnym dnju dyrbi wón se ƙwojimi towaršchemi łojicź. Tola ƙwj. Pětr ƙo nje-wobara. Snjesowa ƙasnja je ƙo jemu do wutroby pscheczišcežala. „Na twoje ƙłowo“, wotmolwi wón, „chzu ja ƙyć pschěstrjeć.“ A wón to sczini a sawěrnje: woni wobsamŕnnychu wulku ƙyłu rybow, so ƙo jich ƙyć torhašce.

Tón Snjes pomha nam, hdyž ƙo my ł njemu wołamy a po nim czinimy. W kóždym powołanju płaczi to napominanje: Wjes ƙo na hłubinu. My dyrbiny ƙo wschědnje sachodnosći wotrzej. My ƙmy duch a dyrbiny w duchu živi ƙyć. Někotrežkuliz cłowšce žiwjenje je podobne na Pětrowe nózne džěło. Wone ƙo prózuje a nje-popscheje ƙebi žaneho pofoja wodnjo a w nozy, džěła a wifuje njedzelu a wschědnny džěł. Ale ƙłónzo wješela a mēra nještwěczi tola do wutroby ani do doma: je nóz a wostanje nóz. Mój pscheczeło, hdyž ƙo tebi tak džě, nje-wobškorź ƙo, ty ƙy jo wopacźnje sapoczał. Ty njedyrbiš ƙo tak wjele prózowacź a staracź. Ty dyrbiš ƙo rano modlicź a w nozy wotpoczowacź, dyrbiš wschědnny džěł džělacź, ale njedzelu ƙwjeczić a Bože ƙłowo ƙłyschecź; to dawta wješela a mēra. Schewz štoržešce, so njeńdže doprědka ł jeho saƙlužbu, a wón džělašce tola njedzelu a wschědnny džěł. Šnano teho dla runje njeńdže, praji jeho šchesczižianški pscheczel. Mištr sapocza njedzelu ƙwjeczić a wot teho czaša bu tež lěpje. Wjele staršich chze rad ƙwoje džěczi mudre a šchitne, ƙwěrne a džělawe czinicź.

Woni přěduja do nich, khostaju se ƙłowami a puƙami a tola njebudže niczo: wostanje nóz w staršich wutrobach. Lubaj staršej, modlitaj ƙo wój sa ƙwoje džěczi? Šwjasa-taj wój, ƙaž Luther praji, wótcze našch wołoko pruta? Šhodžitaj wój psched džěczi w bohobojosći a w wutrobnej lubosći ł Božim ƙasnjam? Wjele štorži, so sprawne džěło wjazny njetyje, jebanje ma lěpschu mšdu, njeje žana sprawnosć wjazny a najlěpsche je, po šlych pućach šhodzić. O wy mužojo, kiž wy džělacze a nimacze žaneho žohnowanja, wy žony, kiž njenamaćacze žaneho mēra w ƙwojich domach, wój staršej, kiž nimataj žaneho wješela na džěczech; sapomnicze tola ras staru, nještrošctnu cžemnosć a sapoczeće nowe dnjowe džěło w ƙwětle Jesom Šhrysta. Wón tež wam pschwoła: Wjesće ƙo na hłubinu a pschestrjeće ƙwoje ƙyć! Wjesće ƙo na hłubinu wěry, puscheczeće wscho dwělowanje a staranje, wscho štyšczenje wo pjeněny a ƙubło, wo džěczi a czeledź a czišczeće ƙo ƙwěrnemu Bohu do wótzowškich rukow. Wjesće ƙo na hłubinu modlitwy; se wscheje štyšnosće a nusy, se wscheje niškosće a ƙnicžomnosće semje posběhucze ƙo na šchidłach dobroproščenja do ƙwětkla psched Bože wobliczo. A hdyž šce tak na tychle wěcžnych wyšokosćach ƙwoje sprózne wutroby a ruzy pošlyni, potom sapoczeće ł nowa w Jesušowym mjenje. Prajće: Snjeze, na twoje ƙłowo dyrbi ƙo wscho špytacź. Žohnowanje nješchindže bjes modlitwy, ale ł Bohom pschindže wone wěšce. Modlcze ƙo ras tak prawje, ƙaž ƙo Jesuš modlešce, bjes ƙebitosće a ƙwětnych myšlow, bjes morkotanja a štorženja, w połnym dowěrenju na Božu hnadu a ƙlubjenje a žohnowanje njebudže po-

brachowacź. Měr a žohnowanje budźetej ƚo t tebi wróćicź a ty ƚóždy wjeczor czerstwy a wjeŝelny wot twojeho dźela pŝchindźeŝ.

Jěŝdźeŝche něhdy ƚóždy na morju, jenicźki ƚy ƚwojeje maczerje; dha jemu božemje prajeŝche: Bóh cze ŝwarnuj! Ale wón dzeŝche: „D maczi, moja móz je wulka a ja wem jěŝdźicź; ƚuŝod jěŝdzi ƚobu, njeje žana nuŝa“. Ale pŝchindźe wicher a ƚódy ƚo ŝlama. Duž ƚo młodženž na maczerne ƚłowo a na jeje modlitwu dopomni. W tej ƚamej hodžinje dźeŝche macz po morjowym brjoŝy a wołaŝche ƚo t njebjeŝtemu Wótzej wo wumóženje ƚwojeho dźeŝcža. A hdyž ƚo modlitwy t njebjeŝam ŝbėhachu, pŝcheŝta wicher a czołm ƚo wróći. Mlž ƚylna ruŝa, niž mudry ƚuŝod, ale Bóh tón Rnjeŝ bė pomhał. Tak budžemy tež my Rnjeŝowu pomoz pŝtynycź, hdyž ƚo na njeho ŝpuŝcžamy. Tón ma wŝcho, tiž ma Jeŝuŝa. Hamjeń.

Jeŝuŝ a cžłowjetoje.

VIII.

Dwėlowarjo a ewangelijon.

(Pofracžowanje.)

4. Raŝ pomhamy dwėlowažym?

Ščtož je t temu pŝchewėdcženju pŝchicžot: „Ja cžuju, Jeŝuŝ je mój ŝbóžnik, kotryž mi pomha, jeho trjebam“, — tež t temu roŝbudženju w ƚwojej duŝci dóndže: „Jeŝu, twój čžu ja bycź, žyle twój t cželom a t duŝcu.“ Š wėru je kaž t luboŝcžu. Luboŝcź a ŝahorjenje t pŝchemyŝlazeho roŝoma wuŝhadžujetej. Mlž ŝi žónŝtu ŝeŝnawŝci jej ƚwoju luboŝcź pŝchuwobroczi a ƚo taŝ rjež žyle do ruŝi lubowaneje podda. Bjeŝ cžłowjeŝami wŝchaŝ mōže ƚo taŝta luboŝcź ŝjebacź, t prėnja, doŝelž luboŝcź pŝchezo žyle cžista njeje, žyle njeŝmėŝchena t druhiimi nižŝchimi cžuczemi, t druha, doŝelž cžłowjeŝ druheho połnje njeŝpŝchewidži.

Duŝcha, kotraž ƚo Jeŝuŝej podda, ƚo ženje ŝjebacź njemōže. hdyž jemu njeđželena napŝchecžiwu ŝhwata, w nim wėcžnje žórlaze žórla ŝboža namaka. Pobožny Paŝkal praji: „W Rchryŝtuŝu mamy Boha, t kotremuž ƚo pŝchibližimy bjeŝ hordocze a pŝchew kotrymž ƚo ponižujemy bjeŝ ŝadwėlowanja. Póŝnacze Bože bjeŝ póŝnacza naŝcheho huŝjenŝtwa naŝ hordych cžini; póŝnacze naŝcheho huŝjenŝtwa bjeŝ póŝnacza Božeho do ŝadwėlowanja wjedže. W Rchryŝtuŝu mamy Boha, kotryž hrėŝčnikow ŝbóžnych cžini.

Duž dyrbi ƚo dwėlowažemu prajicź, ŝo njetrjeba wŝchelatore wėricź, hdyž ewangelij pŝchiwosmjje. Bohužel jara roŝčėrjena myŝl, ŝo je taŝ a taŝ wjele ƚadow wėry, jich wjele naŝtróži. Mly dyrbimy wjele bóle wobŝwėdcžicź, ŝo je Jeŝuŝ Rchryŝtuŝ Boži Šŝyn a naŝch ŝbóžnik, tiž ƚo pŝtažei duŝci žiwj ŝjewi, jenicźke wopŝchijecze naŝcheje wėry. Wŝchitke druhe wucžby naŝcheje ŝchecžijianŝkeje wėry t teho ƚame wot ƚebje ŝcžėhuja a ƚwoju móz w žiwym Rchryŝtuŝu namakaja; taŝ n. pŝch. wucžba wo ƚwjatej Trojicy, kaž daloko mōžemy ju t naŝchim roŝomom ŝapŝchimnycź. To tež pŝaczi wo wucžbach, tiž wo wodacžu hrėchom, wo prawychcžinjenju t wėry, wo horjeŝtacžu a wėcžnym žiwjenju rėcža. Džėiene wot Rchryŝtuŝa ƚu wone hoŝe ƚłowa; pŝchew Rchryŝtuŝa ƚameho doŝtanu žiwu móz a ƚylnoŝcź.

Mly t teho ŝpóŝnajemy, ŝo cžłowjeŝ dženŝa po hinaŝchim pucžu t póŝnacžu Rchryŝtuŝa, ŝo po hinaŝchim pucžu t ƚładow dwėlowanja njeŝpŝchindźe, hač w tym cžaŝu, w kotrymž tón ŝbóžnik po ƚwėcže ƚhodzeŝche. Kaž Jan w ƚwojim prėnim liŝcže piŝche: „Ščtož t naŝchimaj wocžomaj ƚmy widželi, ŝčtož my wohladali ƚmy, a ŝčtož ŝtej naŝchej ružy womaŝalej“, to je tež dženŝa hiŝcže tón pucž. „Kaž Marja w Bethaniji, kotraž t Jeŝuŝowymaj nohomaj ƚedzeŝche a na njeho poŝłuchaŝche — kaž Samaritka žona, tiž pomaku do roŝpominanja jeho bóŝŝeje majeŝtoŝcže ŝandže, kaž ŝchachaŝ, tiž pódla njeho na ŝchizju krawjeŝche, kaž romiŝki hetman, tiž mėjeŝche pod jeho ŝchizjom ŝtražowacź, — kaž woni wŝchitžy na njeho hladajo ƚlyŝchachu, t žiwj wėrje pŝchindźechu, taŝ je dženŝa hiŝcže“, taŝ pŝchezo budže. To je pucž ŝboža.

Alle jenož ŝa roŝtamanu wutrobu, jenož ŝa wutrobu po Boŝy lacžnu, jenož ŝa cžłowjeŝa, tiž čže na ƚóždy pad wėrnoŝcź namakacź. Haj, na tym „čže“ ŝynŝ leži. Wola je wažniŝcha wėž pŝchi wobrocženju a tež pŝchi pŝchewinjenju dwėlowanja hač roŝom. D taŝ huŝto dyrbjeŝche cžłowjeŝ pŝchi ƚhutnym pruhomanju póŝnacź,

ŝo dwėlowaža myŝl ŝe ƚwėtneje luboŝcže abo t potajneho pŝchecžiwjenja pŝchecžiwu wėrnoŝczi wuŝhadzeŝche. Pŝchezo taŝ njebėŝche. Bėchu tež cžaŝy, hdyž mōžeŝche duŝcha t Paŝkalom prajicź: „Wėrnoŝcź je žyroba duŝche. A hdy bychu mi tež durje ŝamŝnjene woŝtaŝe — radŝcho bych ƚo ŝe ŝrudnej wutrobu pŝchi ŝamŝnjnych durjach poŝynyl, ŝo by moja ŝrudnoŝcź t najmjeŝcha wo tym ƚwėdcžila, ŝo mam po wėrnoŝczi žadanje.“ A ŝčtož ma to žadanje, tón tež doŝho pŝchi ŝamŝnjnych durjach ƚedzeč njetrjeba, hdyž ƚo da wot ƚwojeje wutroby cžahnyč a taŝ wot Božeho Duŝcha ƚwoju wolu wodžicź. Š prawom praji Paŝkal: „Šo by cžłowjeŝ wėrnoŝcź namakał, dyrbi ju pŝtaž, a ŝo by prawje pŝtaž, dyrbi ju tež namakacź čžycź. Najwŝchŝche je, ŝčtož mōže cžłowjeŝ prajicź: „Ja čžu“, ale taŝ porėdŝo je, ŝo wón woprawdže čže!“

„Čže-li paŝ wón woprawdže džečžo Bože bycź, wėrnoŝczi na ƚóždy pad ƚo poddacź, — Jeŝuŝ wėcže to mėŝtno namaka, hdyž ƚo pŝtažei duŝche dōtknje. To je cžėžka wėž to mėŝtno namakacź, hdyž wothłōŝ wołazemu hłōŝej wotmolwja. Mō, tón blaŝ, hdyž w cžłowŝkej duŝci wothłōŝ ŝalinczi, wothłōŝ, kotryž njebjeŝtemu hłōŝej wotmolwi, — to mėŝtno pŝtaž a namakacź, bėŝche a je Jeŝuŝowa radoŝcź. A wón bėŝche a je w tym miŝchtr wŝchitich miŝchtraw.

A my, tiž ƚmy jeho wucžobnižy a ƚužobnižy, dyrbimy tež w tym naŝtupanju wŝchėdnje wot njeho wuŝnycź. Derje nam, hdyž ƚo nam poradži, pŝtažu duŝcu do žiweho ŝwjaŝta t nim pŝchijecź, ŝo wona pŝchemoženena wot jeho njebjeŝteje rjanocze, luboŝcže a ƚwjatoŝcže, jeho ŝapŝchimnje. Wona ƚebi ženje nježada, ƚo ŝaŝo wróćicź, runjež mōže w Jeŝuŝowej woŝobie, w jeho ƚłowje, w jeho cžinjenju wjele cžėmne woŝtač, hač runjež wjele ŝa cžaŝ naŝcheho ŝemŝteho žiwjenja cžėmne woŝtanje. Tola, najwažniŝche je ƚo ŝtaŝo. — „Ja ƚym pŝchew jeho wocžomaj jaŝo tajŝi, tiž je měr namakał.“

Daliŝche mōže ƚo t mėrom wocžakowacź. Mly wŝchaŝ w naŝchim ŝemŝtim podružniŝtwje hiŝcže w wėrje ŝejimy a niž we widženju. Alle jeno ŝo my w Jeŝuŝu woŝtanjemy, budže hłuboko w duŝci, dlėje a jaŝniŝcho. Wobŝboženi wot mozy jeho luboŝcže, ŝnutŝkownje dale a bóle pŝchew žiwjenje, t jeho wutroby ƚo žórlaze, wobnowjeni, mōžemy t mėrom woŝtačicź, ŝčtož je nam hiŝcže cžėmne w ƚwjatym piŝmje, pŝchew wŝchėm wŝchelate powjeŝcže wo dživach. Mli cžėžko njeje dživny, kotrež je tón ŝbóžnik t luboŝcžu cžiniŝ, wėricź. Haj mi by ƚo ŝdaŝo, ŝo temu ŝbóžniŝej pŝchitjejaŝo njeby, hdy by wuŝadnym a druhim ƚhorym prajiŝ: „Mli je waŝ žel; ale w tu ŝhwilu ničžo cžinicź njemōžu.“ Njemōžne ƚo mi ŝda, ŝo mōže morwy wožiwicź; ale hdyž tón ŝbóžnik do rowa nutŝ woła, mi dživne wožiwjenje wjažy dživne njeje, ale ƚo mi ƚamo wot ƚebje roŝymy. Pŝchetož ja wem t naŝhonjenja: „W nim je to žiwjenje.“

Š króŝka: „Pŝchewinjenje dwėlowanja ma ƚwoju móz w tym: „Bój a wohladaj!“ po tajtim w ŝahorjenym a jednorym prėdowanju wo Rchryŝtuŝu, kaŝti je na ŝemi živy był. Wėrjažym dyrbi ƚo paŝ pŝchezo ŝaŝo prajicź, ŝo najłėpje pŝchecžiwu dwėlowanju wojuja a dwėlowažym napŝchecžiwu ŝtupja, hdyž ŝe ŝtutkami a ŝe žiwjenjom Jeŝom Rchryŝta pŝchipowjedaja. Ščtož ŝe ƚwojim žiwjenjom wopokaŝuje, ŝo je wėra jeho t ƚwobodnoŝczi — t ƚwobodnoŝczi wot ƚwėta — wjedla, tón je doŝry wojowar pŝchecžiwu dwėlowanju. Jara rjenje praji Juŝtinuŝ Martyr: „Najłėpŝche ŝaŝitanje ŝchecžijianŝtwa je živy ŝchecžijan.“

(Pofracžowanje.)

Na kraju.

(Štōncženje.)

Ša ŝhwilku ƚo Woniŝchowa ŝaŝo na Šchunowu wobroczi: „Kaž ƚo ŝda, my wjele wo tyč wėzach wėcže a dyrbju prajicź: Waŝchi ƚynojo ƚu ŝtróŝbi a džėlawi, t temu ŝtrowi a ƚylni. Šŝu ƚo woprawdže w tej džėrje narodžili a tež wočahnyli, kaž my nam priedy powjedatčje?“

„Taŝ je“, wobkruczi Šchunowa. „Poweŝtr a woda mi pomhaŝčtej; tej ničžo njeplacžitej. Džėczi dyrbjachu ƚóždy džen wón a najmjeŝche ja wón njeŝech.“

„To wŝchaŝ ƚo žyle rjenje poŝłucha“, wupraji ƚo jena t tyč žonow, „ale hdyž ŝtej dwė, kotrež hiŝcže bėhač njemōžetej, cžłowjeŝ ma tola jenož dwė ružy.“

„Mōje džėczi ƚu po lėtach taŝ daloko roŝno, ŝo poŝlednje bėhaŝche, priedy hač ƚo druhe narodži. Mój muž mi telko cžaŝa woŝtaji, ŝo ƚebi ŝaŝo mozow nadobych, taŝ mōžach ƚo ŝa njeho

a sa džeczi staracz, runjež bohaczi njeběchmy. Bóh luby Rnjes je moju prózu zohnowal, moje džeczi su strowe. Lóžo je, strowe džeczi wot wscheho spoczatka pobjuschna a pschistojne namuczič. So je w někotrych swójbach tał wjele džeczi, so džeczi žane zohnowanje wjazy njejsu, teho je husto picze wina. Hdyž je muž napity a žona tež, potom so czělnym lóschtam poddatej. Sesuž praji: Muž njedyrbi na žónsku pohladacz, jeno so by šebi tu šamu požadał. A temu je mandželstwo šwjate a woczehnjenje džeczi czežke. Za njecham i tym něščto na wulke swójby prajieč. Ale nasche czežo je Boži dar. Wjele narodow, tał n. psch. 11 ja 12 lět, na czělnych mozach maczerje žerje a to šo na džeczi pschenješe. Hdyž dyrbi macž pschezo małe czeščicž a šama nicžo w žoldku nima, do sady dže, žyrobny došč njeje, woblicza šu blėde a džeczi dyrbja rostorhane kłodžicž. Něščto bėrnaw a kusť hubjeneho kłoseja je žyła žyropa. Hdyž džeczo płaka, šo jemu husok do huby tyfnje abo šamo kusť palenza da, so by wušnyło. Za šym widžala, so šu žony, kiž na poli džělachu, tym małym šamo wot mała šwarjenu jusťku dawale. To wjchał jich na kłwilu pohłuschi, ale husto krämpfy scžěhuja. Potom cži ludžo sfiwla a žalosčza, so je jich tajke nješbože potřečicž dyrbjało, to pať mēcž njechadža, so šu šami se šwojeje njerodnoščju to šawinowali. Wj lube žony, kiž macže hiščcže małe džeczi domach, wachuječe a modleče šo ša nich, nje-lutuječe woporow a prózy. Čžistosčž a pschistojnosčž tež bjes bratrami a šotrami! Njedajče jim šlusčecž, ščtož jim wužitne njeje. Wošebje niz klefki na šušodow a žaneho nječžsteho šłowcžka, džeczi — wošebje na kraju — husto wjazy wo tym wjedža, hacž šebi my myšlimy. My wsčědne žony wjchał pschezo praweho šłowa njenamakamy, hdyž k nam džeczi i wczipnym praščenjow pschistupja. Teho dla je wěščje najšepje: my jim prajimy, Bóh tón Rnjes je to tał šariadowal a hdyž budžesč stary došč, budžesč to šrošmiecž, njenapowjedaječe jim, so byščcže je wotbyłe, hłupe bajki! Wostanče pschezo pschi wěrnosčzi! Scželcže jich kemschi a napominaječe jich wošebje, hdyž na paczerje kłodža. Bohužel wjchał je wšča próza šwěrnnych duchownych, kiž jim Bože šłowo wukładuja, husto podarmo, dofelž šu mlode dušče priedy hižo škazene. Wščetoz čžistemu šamemu je wščitko čžiste, kaž pschi-šłowo praji. Ščtož pať durje šwojeje wutroby hrosnej myšli, runjež małej kaž wócžžy woczinjene wostaji, wěšty njeje, hacž šo to ške njesašndli, a wulki had njenarosče. W nasčej šušodnej wšy šo šrudny podawť šta, so licžba paczerškich džeczi na dnju konfirmazije w forcžmje hłuboko do nožy piješče, doniž spody blidow a šawfow njeležachu. Šenicžke, ščtož šo šta, jako duchowny wo tym šlusčesche, bėšče to, so je wón wot wužiwanja Božeje wječerje wušamny. Šarschi bychu šebi kłostanje šašlužili. Woni šmėja junu wotmolwjenje dawacz wo džecžoch, kotrež je Bóh jim dowėrik. Naš jako šarschich a wošebje naš jako maczerje wina trjechi, hdyž šwojim džecžom wotrosčž damy, bjes teho, so bychmy je pokasale na strachoty jim hrožaje, hdyž hižo mlode wot naš du, so bychu šebi šwój kłlėb šame šašlužile. Nasche džowki dyrbja šylne byčž, wone dyrbja šo ša lėpsche mēcž, hacž so bychu šo wot wošebnych a bohathych žadosčžiwnych muži šawješčž dałe, so je potom žadny čžěšny muž k woltarju wješčž nočžje. Kra-njenja a jebanja šo ludžo wostaja, to tež wyschnosčž kłosta, ale nječžiste a žadosčžiwne žiwjenje jim hrėch njeje. A tola nječžistosčž na czele žerje a dušču womasuje. Nimamy my maczerje lubosče došč ša nasche džeczi, so bychmy je pschėd tajkim hubjenštwow šašhowale? Njechamy šebi dženska rano šlubicž, šebi bjes šobu pomhacz, šo pohłnicž, šo šedžblimi scžinicž, so bychmy nasche džeczi czešnych a bohabošajnych cžłowjekow woczahnyła!"

Šchunowa šwojeje pschėdžělanej ruzy druhim žonam poda a něotra i nich ju pschimny a kłocžesche. Kaž postrow zohnowanja šo rašsche šłoncžko šłote a jašne i rošččělazeje mšty wudoby.

Čžisče a špokojom kłžba žona na šwoje džėlo džělche.

50 lětny jubilej Draždžanskeho diakonišynskeho wustawa.

Jubilej Draždžanskeho diakonišynskeho wustawa bu w tym lėcže w Draždžanach pschi wulkim wobdželenju se wsčěch strowow nasčeho wótžneho kraja šwjecženy. Wone bėchu tu diakonišy se wščitkich diakonišynskich wustawow nasčeho wótžneho kraja, haj šamo i połnožneje Ameriki. Najwážnišče pschi tym šwjedženju bėšče šwjedženšta Boža šlužba w ewangelskej dwórškej žyrkwi. Šwjedženšte přėdowanje džeržesche rektor diakonišynskeho wustawa, duchowny dr. Molwiž wo derje wušwolonym a krašnje wukładowanym

šłowje šwjateho pišma: Ps. 77, 21. „Ty wjedžesche šwój lud, jako šadko wozow, psches ruwu Moššafowu a Aronowu.“ Wón wukłowasche: „Bucž, kotryž je diakonišynski wustaw hacž na dženknišchi dženi šchol, runa šo cžehnjenju Šraelskeho luda psches puščzinu. 19. meje 1894 šo na pučž nastaji. Wot tych, kiž šu tehdom pódla byli, tu ničtó wjazy bjes nami njeje, derje pať někoti, kiž šu 40 lět, a jich wjazy, kiž šu 30 lět šobu cžahnyli. Wjele drohich pschecželow je i cžapom pschezo wjazy k cžabei pschistupilo. Ššłowo psalmisty je šwjate šlubjenje: šwój lud. To čžyču tež cži kšescžijenjo, kiž k naschemu wustawej šlusčachu, wot spoczatka a čžedža jo wostacz. Šchina teho šłuba šo nješesche priedy ištalskich džeczi. Ewangelško-lutherške wušnacže, wošebje w tym najwážnišchim, so cžłowjek prawy budže bjes šakonja šutkow jeno psches wėru, dyrbi nam priedy hičž na naschim pučžu. Wošebje tež te šłowo i tymaj dwėmaj mjenomaj „Moššaf a Aron“ „drohe wopomnječe“ wubudžuje. Tajki Moššaf nam tež na naschim pučžowanju napschecžiwno stupi. Štupcže w duču do pošedženja pschėdšydstwa nasčeho wustawa wokoło 1850. Jako pschėdšyda tu šedžesche ščėdžiwž se šněhšėłymi wlošami. Ščtó to bėšče? Wón bėšče Delev hrabja i Einsiedel. Drohe wopomnjenja nam pschiindu, hdyž wrocžo hladamy na tuteho muža. A cžeho dla jeha i Moššafom pschirunam? Š přėnja, dofelž je nam nasču žyrkwičžku natwarik, nasču lubu mału hėtu teho šhromadžjenja. Ale to je hiščcže to najmjenšče. Šeho šutkowanje na žyrkwinske hibanja jeha cžaka naš žyle na to dopomni, ščtož šo Šebr. 11, 24 — 26 wo Moššafu praji. Jako bėšče hrabja i Einsiedel hiščcže i ministrom, šebi šazpjeni wėrijazy nasčej krajneje žyrkwi i potajnosčže won šwėriču, w kotrež bėchu hacž do teho cžaka byli a šo w towarštwach šhromadžichu. Wone nasti bibliske a mišionške towarštwow. Woni hrabju proščachu, so by jim i namjednikom był a wón šo njewobarasche. Wón bu i pschėdšydu bibliskeho a mišionškeho towarštwow. Tón muž, kiž wote wščitkich poddanow tronej šwojeho krala najbliže štejesche, šwojich pobožnych šobuščescžijanow bratrow mjenowasche a jich do šjawneho šutkowanja domjedže. Njeje to to šame, ščtož šo Šebr. 11 we Moššafu praji? A tuteho Moššafa šmyšljenje wopokasja hrabja Einsiedel i tym, so bu tež nasč wódžer. — Ale pschėdžimy k Aronej. Šeho pschiskłuschnosčž bėšče lud, i Bohom šjednacž. A i šajkim wopokasjanjom Duča Božeho je Fröhlich (duchowny a rektor diakonišynskeho wustawa † 10. mėrza 1881) powołanje šastarał, kotrež šjednanje přėduje. Šať wjele je jich wot njeho napominaných „daječe šo šjednacž i Bohom!“ k mērej i Bohom pschisčto! A Aron mējesche to šwjate prawo, Bože zohnowanje ludej wudželicž — na kať wjele je Fröhlich šwojeje ruzy žohnujo wušpšestřel a je žohnowanje i połnymaj rukomaj wušypať! Jako bu wón nahle 1881 wot naš wšaty, bėšče šrudoba wulka. A niz jenož na jenotliwe dušče, na nasč žyly šutk je wón bohate žohnowanje položicž šmėł. — Škōncžnje naš šłowo psalmisty dopomni na njebjeski kōnž nasčeho podrožništwa.“

Šo přėdowanju poda Ernst hrabja Witzthum i Ččštadt rozprawu. Wón bjes druhim w šwojeje rozprawje wupraji, so je šo w 50 lětach 425 diakonišow wuwucžilo, 34 hižo psches 25 lět w šlužbje šteji, 68 je wumrjelo, a 265 w tu kłwilu hiščcže džėla.

Krašny šwjedženški dar pschepoda president konšistorštwow i wššewjenjom pschiswoleneje krajneje kolekty ša diakonišynski wustaw. Kolekta je šo 2. njedželu po šwjatej Trojicy hromadžila a njeje jenož wustawej starosče položila, ale tež šjewicž čžyła, so je žyła krajna žyrkej šutkej kšescžijanšeske lubosče a šmilnosče ša to šwėrne wutrajne džėlo pschipošnacže a džat winojta.

Wšchelake i bliska a i daloka.

W Barlinje je šo šažožny kamjen wulkeje žyrkwi (Dom) w pschitomnosčzi kłěžora a wšpokich šastojnikow položik. Ščtož bė hižo kłěžorowy džėd wumyšlik, doštojnu wulkotnu žyrkej w Barlinje natwaricž, kaťež wjele drohich mjenšchich mēštow ma, je šo nětko šapoczalo. Škłěžorštwowy šejm je, kať je šnate, 12 milionow hriwnow ša twar dať.

Kłěžor je pošledni piatť wojałow wobhladať, kotřž šo k šašitanju nasčej kolonije do wječžorneje Afriki wušpščelju. Še to hromade 221, a šteja pod 2 hetmanomaj, 2 premierlieutenantomaj, 2 sekondelieutenantomaj a 19 podwščłami. Kłěžor je ludžom rėčž džeržak a jim prajik: so nješmėdža šapomnicž, so k nēmštemu kłěžorštwu šlusčesja. Kłěžor je jim šbože w dolokim kraju pschaj a šebi žadať, so dyrbja jeha mjenu cžesčž cžinicž. Tež njedyrbja šapomnicž, so maja drje tamni ludžo hinajšču barbu, ale maja tež

wutrobu a faczucze sa czesczu. Pshhecziwo tym dyrbja pshheczelniwi a dobrocziwi bycz.

Afriske towarstwo nemstich katholicow je sa misionstwo w nemstey Afrizy 105 000 hriw. dako. Lubi ewangelszy, njesapomnicze wy na czornych bratrow a njedajcze so wot katholicich sahanibicz. Lipschanste a Barlinske misionste towarstwo dzekatej netk hizo f wulkim zohnowanjom w naschey afriskej koloniji a czakatej jara na wasche dary!

W Barlinje traje hischcze pshczo wojna bjes piwarinjemi a sozjaldemokratami. Czile njeprja zaneho pima f tych piwarinjow, kotrejz njechadza jich zadanje dopjelnicz. Duż fu so netk wobbedzerjo piwarinjow a wjele hosczenzow sjednocih, so njechadza sozjaldemokratam sa jich shromadzisny zane sale wjazy dacz. Kozdy piwarz, kiz jim tola salu dawa, dyrbi 5000 hr. khostanja saplaczicz a kozdy hosczenzar 500 hr.

W Karwinje pschi Morawstey Ostrawje je so wulke njesboze w podkoplach stalo. Stazeny powetr je so rozbuchnyl a wjazy hacz 200 dzekaczeryow skonzowal. Senoz 20 fu hacz dotal na swetlo wunjescz mohli. Wjazy hacz 100 zonow a 400 dzeczki plaka wo fastaraczelow.

Bratrowska lubosc.

(Werny podawl.)

Dormel Smith, syn bohatego Londonskeho pschekupza, f wulkej trudobje swojeju sprawneju starscheju do hubjeneho towarstwa pschindze a bu sam njedoczink. Njedzjawajo na njesprozniwe prostwy a napominanja swojeho swerneho nana won pschczo hstube do hrachow pschindze; haj won so skoncziwe wot swojeje swobjy dzelische, so njeby te „napominanja“ pschczo kshschecz trjeba.

Nad tym so woboi nan tak rudzische, so sthori a wumrije. Krotko do swojeje smjercze swoj dom wobstara a testament sczini. A dokelz jeho Dormel wjazy sa swojeho nana njespschipsnawasche, njechache tez wo shubjenym synu niczo wjazy wjedzecz a jeho zyle wot herbstwa wusamfny.

Njenadzita a nahla nanowa smjercz lohkosmybleneho najstube satorze. Jeho swedomnje jeho wobskorzowasche, so je wina minjenja swojeho nana a sprawne bylly pokuty a rostacza jemu f woczow bezachu. A te pschemenjenje njebische jenoż nakhwilne! —

Jako wot kudnistwa shoni, so je wot herbstwa wusamfnjeny, njeroshnema so, ale praji poniznje:

„To je moje safluzene khostanje! Ja sym so nehdy wot tych mojih dzelik a netko niczo druhe febi njesafluzu, so so moj franjeny nan tez wote mnje wotwobroczi.“ —

Jako jemu rycznik radzische, so dyrbi pshhecziwo swojemu bratrej Sennevalej skorzicz, dokelz ma wuhlad, so f najmjenicha swoj satonski dzel dostanje, won f hlomu tschafische:

„Ne, na zane waschnje. Won by nowy hrach pschhecziwo woli mojeho njeboziczkeho nana byl. Senneval je f potnym prawom herbstwo nastupil a ja ponjesu, schtoz sym sawinowal. Hdyz mi Boh wodacze spojczil, budze so mi tez radzicz, so se sprawnym dzelanjom psches ziwjenje pschinjescz.“ —

Pschi tym wosta a se skutkom wopokasa, so je jemu wobroczenje khtnoscz. —

Tola Senneval pak, sprawnje smybleny muz, bische borsy wo bratrowym krasnym wobroczenju kshschaf; duz wopyta wumozeneho a jeho plakajo wokoło schije wsa:

„Moj Dormelo, netk dzelisch so somnu do nanoweho herbstwa! Ne, ne, njewobaraj so! Wone je tvoje Boze dla a prawdy dla! Nasch swerny nan je jenoż njeradzeneho syna wot swojeho herbstwa wusamfnyl. Pokutny a wobroczeny syn saho do dzeczazeho prawa fastupi.“

S horzumi byllyami Dormel swojeho dobrego bratra wopschija.

„D, Sennevalo, ja tvojeje lubosche hodny njeskym. Moje zyle dalische ziwjenje dyrbi wopokasacz, so pytam so jeje hodny sczinicz.“

„Glaj, fak petne a lubosne je to, hdyz bratsja w jenej mybli hromadze bydla“ Ps. 133, 1.

Pschi wuzhwanju.

Psches polo, na kotrymz rolnik kshische, schczekla wjedzische. Po nej pschindze puczowal a f rolnikom hromadze so sendze.

„Chzczek pomhacz?“ so rolnik praschische.

„Moj, luby“ drugi wotmolwi, „ja wam najskerje niczo prawje czinil njebych, runjez mi polne dzelo zusa wcz njeje.“

„Tak?“ napshhecziwi tamny. „Wy tam dokho stejeschcze a do sweta hladaschcze; ja sym bjes tym polo dwobjy wobkhdzik. Ja pschi febi myslach: Pschihladowacz je wschaf lozo hacz sam dzekacz.“

„Tsojake sym widzal, jako tam stejach. S prenja mi bische, kaz bych mlodeho czlowjeka widzal, kiz mi wjele trudoby naczini. Ja sym jemu f wormindu. Won je setharny. Hdyz febi na njeho pomyslu, mje boli, kaz by mi schto na wutrobu koczil. Ton czlowjek mje tak jara do njemera staja, so jeho wshudjom widzu. Ja febi myslu, so mi ton napohlad njesawidzicze. S druha na was hladach; a mi bische, jako bych kaz nehdy swojemu nanej pschi kshczu pschihladowal. Duż mi mysl pschindze: Hdy by kshjer niz jenoż f ruku, ale tez f wutrobu byl a kozdej horscheci wowka w myslach zohnowanje sobu dak: kajke by to zohnowane dopokdnje a kajke dyrbjalo to zohnowane polo bycz! Scze klowczko f Bohom poroczal, jako prenju horstku kshjeschcze? To by moj njeboziczki nan stajnje czinil. S tscza widzach zolte wowkome jorna na semi lezo a myslach: Kak daloki je pucz, prjedy hacz f was tu selene stwjelza a skoncziwe zolte kiti narostu! Kak daloki je pucz, niz schtoz rum, ale czap nastupa a kajki dzimny! A skoncziwe na kitch saho kajke wshacz, kajke tu na roli lezicze. Wshche wschaf njemozecze, hacz kiti. Ale czlowjek to moze. Czlowjek moze wysche hacz do njebisch. Haj, moj luby, hdyz je stysnoscz wutroby wulka, potom dze wutroba psches hlomu hacz f swojemu njebiskemu trochtarjej a Wotzej, kiz moze ju trochtowacz a wumoz.“

Prjedy a netk.

„So do predka dze tez w naschey wshy, widzimy“, jedyn f dweju pscheczelow praji, kotrejz psched rjanym dworom stejeschtaj. „Schto je to do rjaneho twarjenja f dwemaj schohomaj, hdyz prjedy stara khezja se klowjanej tshchu stejesche, kotraz chyzische po sdaczu kozdy wokomik so hromadze kshpnycz. Nowischi czap tola lepje roshmi rjane twarjenja natwaricz! A poskuchaj jeno, kak so nutskach rjenje na klavirje hraje! To zly dom roshwjebeli. Wona je wjeketa reja. Schto by febi psched dwazeczi, tshczeci letami, jako beshchtaj taj starej hischcze ziwaj, na to pomyslik, so budza junu jow tajke synki kshschecz? To rad kshwilu pschipostrukham.“

„Tene pak f czekta kshschisch a hdy by tu hodziny dokho czakal“, drugi pschispomni.

„Schto by to bylo?“ so preni praschische.

„Schtoz psched dwazeczi, tshczeci letami tu kshschach, jako beshchtaj taj staraj hischcze ziwaj“, drugi wotmolwi. „Hdy bych wjeczor posdze wot mojeho pola, kotrejz je tam wotkach pschi wetrniku, dom schol a tu doschol, bych netotry krocj poskuchal. To bshchtaj febi taj staraj ksherlusche spewaloj. Tehdom bische stara hlinjana khezja kaz heta Boza pola czlowjekow. Tehdom bische czlowjek ziva duscha. Tehdom febi we wutrobje we starymaj czlowjekomaj myslach: Wój staj sozowmaj! Wój staj na semi a w njebischach domach. Ja mozach spewanje hischcze kshschecz, hdyz bich krich dale. Wone sa mnu po zlym pucz kshczische. Wone mi dzenska hischcze kshczil kaz neschto kshwiate. Hdyz febi dleje na stareju czlowjekow myslu, je mi tak derje, kaz bych se wshchitkich wobczeznosczow tuteho czaka do kraja hlada, hdyz stej weczny mer a radoscz.“

Lubi Szerbja a Szerbowki! skladujcze dary sa Szerbski Macziczny Dom a jeho khostejownju!

„Pomhaj Boh“ je wot netka niz jenoż pola knjesow duchownych, ale tez we wshchych pschedawarnjach „Sserb. Nowin“ na wfach a w Budyschinje dostacz. Na schtworcj leta placzi won 40 up., jenotliwe czibla so po 4 up. pschedawaju.